

แบบฟอร์มขอรับทุนโครงการ
เสนอต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ภายใต้ทุนอุดหนุนแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานระบบบริการสุขภาพ
: การพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร

โครงการย่อยที่ 1.3 การพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส
หัวหน้าโครงการหลัก:

1. นายฮิชาม อาแว ตำแหน่ง อาจารย์

เบอร์โทรศัพท์ 086-9593460 Email: hisham.a@pnu.ac.th

ID line hisham-abdullah-awae

หัวหน้าโครงการร่วม:

2. นางนिरุสนีย์ อากาจิ ตำแหน่ง อาจารย์

เบอร์โทรศัพท์ 093-5762337 Email: nirusnee.a@pnu.ac.th

หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

3. นางสาวนุรดีนี ดือระ ตำแหน่ง อาจารย์

เบอร์โทรศัพท์ 085-6729466 Email: nurdeenee.d@pnu.ac.th

หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

4. นายมามะเพาชี สือแม ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 084-8576017 Email: stitch.takbai@gmail.com

หน่วยงาน แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

5. นางไฮทรง นาวา ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ 084-8576017 ID line: 084-8576017

หน่วยงาน แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

ความเป็นมาและความสำคัญ

อุบัติเหตุทางถนน (Road Traffic Accidents) เป็นปัญหาระดับโลกของสังคมที่มีแนวโน้มการใช้รถในการคมนาคมขนส่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกเพิ่มขึ้นจาก 1.25 ล้านคน ในปีพ.ศ. 2558 เป็น 1.35 ล้านคนในปีพ.ศ. 2561 ซึ่งเท่ากับวันละ 3,700 คน โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเป็น**ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และคนเดินถนน (Vulnerable Road Users - VRUs)** องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2573 หากแต่ละประเทศไม่มีมาตรการที่ดีในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน จำนวนผู้เสียชีวิตทั่วโลกจะเพิ่มสูงขึ้นถึงปีละ 2.4 ล้านคน

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมากกว่า 1 แสนคน ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาล แม้ปัญหานี้จะได้รับการผลักดันเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ต้องดำเนินการอย่างเข้มข้นในทุกพื้นที่ของประเทศแล้วก็ตาม แต่อัตรการเสียชีวิตยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของ “ทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2554 – 2563” ที่จะลดการตายบนท้องถนนลงครึ่งหนึ่งหรือต่ำกว่า 10 คนต่อแสนประชากรในทศวรรษนี้ จากข้อมูลผู้เสียชีวิต 3 ฐานในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนทั้งสิ้น 19,585 ราย คิดเป็นอัตราการเสียชีวิต 29.95 รายต่อแสนประชากร การเกิดอุบัติเหตุทางถนนไม่ใช่เหตุบังเอิญแต่สามารถป้องกันได้ ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม การป้องกันแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินการหลายๆ มาตรการอย่างเป็นระบบ ในประเทศที่มีรายได้สูงหลายแห่งได้แสดงให้เห็นว่า สามารถลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและอัตราเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลจากการพิจารณาปัญหาอย่างเป็นระบบ (Safe Systems Approach) และเน้นมาตรการทั้งปัจจัยด้านบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม มากกว่าการเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้ถนนแต่เพียงอย่างเดียว การแก้ปัญหอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องมีการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีคนมีความใกล้ชิดและเข้าถึงกันได้มากที่สุด

ในชุมชนเองมีนโยบายจากส่วนกลางในการขับเคลื่อนประเด็นอุบัติเหตุบนท้องถนนลงมาอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายให้จัดตั้งคณะกรรมการศูนย์ความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) และมีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาระดับอำเภอ ซึ่งต่อมาให้มีการขยายการจัดตั้งกลไกดังกล่าวสู่ระดับตำบล แต่ในทางปฏิบัติในระดับตำบลยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ที่เป็นระบบและขาดการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนดำเนินการ ตลอดจนขาดคณะทำงานขับเคลื่อนแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง และยังขาดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายภายในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ดังนั้น จึงมีความสำคัญในการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ครอบคลุมบริบทพื้นที่ที่มีความหลากหลายของความพร้อมและกลไกการขับเคลื่อนในชุมชน จึงได้คัดเลือกพื้นที่ที่มีความจำเพาะเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบของชุมชนในภาคใต้ ตามโครงสร้างของพื้นที่ คือ ตำบลป่าไผ่ อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มในชุมชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และนำไปสู่การสร้างต้นแบบในการป้องกันอุบัติเหตุในระดับจังหวัดและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างมีส่วนร่วมโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประชุมที่มวิจัย ครั้งที่ 1 นำเสนอแผน ในพื้นที่ ครั้งที่ 2 ติดตามผล การดำเนินงาน ปัญหา/ อุปสรรค ครั้งที่ 3 สรุปผลการ ดำเนินงาน	x											
เก็บรวบรวมข้อมูล		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
วิเคราะห์ข้อมูล							x	x	x	x		
เขียนรายงานวิจัยฉบับ สมบูรณ์										x	x	x
นำเสนอรายงานวิจัย ฉบับสมบูรณ์												x

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผลผลิต (output)

ชุมชนมีรูปแบบหรือนวัตกรรมการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทแต่ละพื้นที่ตามความต้องการของชุมชนโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ และประเมินผลร่วมกัน

ผลลัพธ์ (outcome)

- คนในชุมชนมีสมรรถนะในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางถนน
- เกิดชุมชนต้นแบบในการจัดการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

ผลกระทบ (Impact)

- การป้องกันอุบัติเหตุเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต
- คนในชุมชนมีความปลอดภัยในการใช้ถนน
- การเสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ที่ศึกษาลดลง

ลงนาม.....หัวหน้าโครงการ

(นายอีชาม อาแว)

ตำแหน่ง อาจารย์